

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 08.06.2023 § 78

§ 78

Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelman toteutuminen vuonna 2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Fagerlund Miina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta merkitsee tiedoksi Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelman vuosille 2022-2027 vuonna 2022 toteutuneet toimenpiteet.

Käsittely

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelman tavoitteena on estää jokien, järvien, rannikkovesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä vesistöjen vähintään hyvään ekologiseen ja kemialliseen tilaan. Tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellaan ja toteutetaan vesien tilaa parantavia toimenpiteitä ja seurataan niiden vaikutuksia. Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelma vuosille 2022–2027 on julkaistu kaupungin verkkosivuilla PDF-tiedostona: [Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelma vuosille 2022–2027](#).

Espoossa maankäytön tiivistyminen ja rakentaminen luovat vesiympäristölle haasteita, joista suurimmat ovat ravinnekuormituksen ja haitallisten aineiden pitoisuuksien kasvaminen sekä luonnon monimuotoisuuden väheneminen elinympäristöjen tilan heikentyessä. Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyi Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 kokouksessaan 15.9.2022 vesiensuojelun tilaa parantavaksi ja ohjaavaksi asiakirjaksi, jonka toteutumista ympäristölautakunta vuosittain seuraa. Espoon kaupunki on sitoutunut Espoo-tarinan mukaisesti saavuttamaan luonnon kokonaisheikentymättömyyden vuoteen 2035 mennessä. Vesiensuojelulla edistetään myös tämän tavoitteen toteutumista.

Osa toimenpideohjelmassa olevista vesiensuojelutoimenpiteistä on lakisääteisiä, kuten haja-asutuksen jätevesien puhdistaminen. Monet vesiensuojelua edistävät toimet perustuvat vapaaehtoisuuteen, ja eri tahojen yhteistyöhön ja valmiuteen osallistua toimenpiteiden rahoittamiseen ja toimeenpanoon.

Toimenpiteet jakautuvat karkeasti jaotellen jatkuvasti tehtäviin ja projektiluontoisiin toimenpiteisiin. Liitteeseen on kirjattu vuoden 2022 ja 2023 alkuvuoden toimenpiteitä. Vuoden 2022 painopisteinä olivat mm. käynnistynyt Pitkäjärven vesienhallinnan kehittämishanke, Pitkäjärven ja Lippajärven kunnostushanke sekä Espoonjoen kalataloudelliset kunnostukset.

Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelman toteutuminen vuonna 2022

Pitkäjärven ja Lippajärven kunnostus

Ympäristönsuojelun järvikunnostusten pääkohteena ovat olleet Espoon Pitkäjärvi ja Lippajärvi niiden hyvää huonomman ekologisen tilan, keskeisen sijainnin ja suuren virkistyskäyttöpaineen vuoksi. Vuonna 2022 järvien kunnostusta jatkettiin hoitokalastamalla ja talviaikaisella hapetuksella. 17.1.2023 pidettiin viljelijöille suunnattu webinaari maatalouden vesiensuojelukeinoista yhteistyössä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen kanssa. Järvien valuma-alueen hulevesiselvitystä jatkettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa ja opinnäytetyö valmistuu kesällä 2023. Espoon kaupunki on saanut vuosille 2021–2023 hankkeeseen rahoitusta 43 210,00 € ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisohjelmasta. Hankkeen kotisivut:

<https://www.espoo.fi/fi/espoo-pitkajarven-ja-lippajarven-kunnostus>

Pitkäjärven valuma-alueen vesienhallinnan kehittäminen

Vantaan ja Espoon kaupungit yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa selvittävät ratkaisuja Pitkäjärven valuma-alueen vesienhallintaongelmiin vuosille 2022-2024 ajoittuvassa pilottihankkeessa. Hankkeessa tehdään koko valuma-alueen yhteinen vesienhallintasuunnitelma maa- ja metsätalousalueiden sekä rakennetun ympäristön vesienhallinnan toteuttamiseksi. Hankkeen aikana toteutetaan sekä Espooseen että Vantaalle yksi luonnonmukainen vesien hallintarakenne. Hankkeen rahoittaa Ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisohjelma. Hankkeen kotisivut:

<https://www.vantaa.fi/fi/hankkeet/hanke/pitkajarven-valuma-alueen-vesienhallinnan-kehittaminen>

Bredvikenin ekologisen tilan kohentaminen

Sömmarö-Seura ry on saanut rahoituksen vesiensuojelun tehostamisohjelmasta Suvisaaristossa sijaitsevan Bredvikenin kiinteistönomistajien motivoimiseksi jätevesiasioiden ja muiden pistekuormitusongelmien kuntoon saattamiseksi, tähkä-ärviän rotaatiopoistoon sekä ekologisen tilan kehittymisen seuraamiseen.

Hannusjärven kunnostus

Espoon ympäristönsuojelun palvelualue tuki 1700 euron avustuksella Espoon Hannusjärven suojelu ry:tä vuonna 2022 tehtävien Hannusjärven kunnostustoimenpiteiden (hapetus, vesikasvien poisto, kalakannanhoito) toteuttamisessa.

Kaupunkitekniikan keskus laati Hannusjärven hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti selvityksen järven laskupurosta ja siihen kohdistuvien toimenpiteiden vaikutuksesta järvellä havaittuihin tulviin.

Sahajärven purotutkimukset

Nuuksion Sahajärvi-seura ry tutki ympäristönsuojelun palvelualueen myöntämällä 1000 €:n avustuksella Sahajärveen laskevien purojen ja järven laskupuron vedenlaatua järven kunnostuksen esiselvitystä varten.

Bodominjärven ja Matalajärven säännöstelyn muuttaminen

Hanke on saanut vesilain mukaisen päätöksen. Hankkeessa puretaan nykyinen järvessä oleva lappoputki ja Bodominjärven nykyisen säännöstelypadon säännöstelyluukut sekä rakennetaan nykyisen säännöstelypadon alajuoksun puolelle uusi pato ja kalatie. Uusi pato koostuu pohjapadosta ja tulvajuoksutuspadoista. Lähtökohtana on, ettei uusi pato vaadi aktiivista säännöstelyä paitsi tulvien aikana. Uusi pato on pohjapato-osuuden vuoksi nykyistä säännöstelypatoa luonnonmukaisempi, mikä mahdollistaa kalankulun.

Dämmanin ja Nuuksion Pitkäjärven säännöstelyn purkaminen

Hanke on saanut vesilain mukaisen päätöksen. Hankkeessa Dämmanin ja Nuuksion Pitkäjärven nykyisten säännöstelypatojen säännöstelyluukut puretaan ja nykymuotoisesta säännöstelystä luovutaan. Säännöstelypadot korvataan uusilla säännöstelypatojen lähistölle toteutettavilla pohjapadoilla. Dämmanilla nykyisten säännöstelyluukkujen tilalle asennetaan ylisyoökykynnykset ja pohjapadon alapuolelle rakennetaan kalatie.

Espoonjoen kunnostaminen

Espoonjoen kunnostuksen tavoitteena oli ehkäistä joen umpeenkasvua ja tulvaongelmia sekä edistää vaelluskalojen elinoloja ja virkistyskäyttömahdollisuuksia. Uudenmaan ELY-keskus myönsi avustusta hankkeelle. Suurin osa kunnostustöistä tehtiin 2021 ja vuonna 2022 viimeisteltiin kalataloudelliset kunnostukset.

Gumbölenjoen kalatie

Gumbölen vuotavan Myllypadon korjaussuunnittelu on käynnistynyt. Padon korjaaminen estää veden valumisen Gumbölen kalatien ohi.

Gräsanojan tulvasuojelu ja kunnostus

Gräsanojan kunnostuksen rakennussuunnittelu on valmistunut. Rakennussuunnittelu kattaa yleissuunnitelman mukaisen suunnittelualueen, Gräsanojan uoman ja sen välittömän läheisyyden mereltä Seilinniitylle. Rakennussuunnitelmassa on tarkennettu alueelle tehtävät kunnostustoimenpiteet, kuten uoman tukirakenteet ja viherympäristössä tehtävät toimenpiteet.

Työmaavesiopas

Espoon kaupunki on aktiivisesti mukana laatimassa pääkaupunkiseudun yhteistä työmaavesiopasta, joka päivittää Espoon oman työmaavesioppaan. Oppaalla jaetaan tietoa työmaavesien haitoista ja vähentämis- ja puhdistamistekniikoista.

Päätöshistoria

Liitteet

1 Espoon vesiensuojelun toimenpideohjelman seuranta 2022

Oheismateriaali

Tiedoksi